

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bečov, okr. Most

435 26 Bečov 17

Identifikátor školy: 600083683

Termín konání orientační inspekce: 24. – 29. ledna 2002

Čj.	061 34/2002-2005
Signatura	of4cv110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bečov je zálohovou organizací, zřízenou Obecním úřadem Bečov ke dni 23. 5. 2001. Poslední zařazení do sítě škol bylo provedeno k 1. 1. 2000 pod č.j. 102/990. Škola sdružuje základní školu s jednou speciální třídou pro mentálně retardované žáky, školní družinu a školní jídelnu. Zařazovací listina uvádí kapacitu 330 žáků školy, 60 žáků ve školní družině a kapacitu 250 jídel připravovaných ve školní jídelně.

V době inspekční návštěvy docházeli do školy 253 žáci. Ve školní družině bylo zapsáno 50 žáků a ve školní jídelně připravovali průměrně 120 jídel denně.

Ve stejné době pracovali na škole 22 pedagogové, z toho jsou 2 vychovatelky školní družiny a 20 učitelů, z nichž jen 7 má odbornou a pedagogickou způsobilost. Věkové složení pedagogického sboru je příznivě vyvážené, polovina sboru patří do věkové kategorie 30 – 45 letých.

Škola vyučuje podle učebních plánů pro základní školu č.j. 16847/96-2, 13 žáků vyučuje podle učebního plánu pro zvláštní školu č.j. 229800/97-22 a 5 žáků podle učebního plánu pro pomocné školy č.j. 240035/97-22.

Komplex pavilónových budov prošel zásluhou zřizovatele v uplynulých letech rozsáhlými opravami, kdy bylo nutné provést injektáže pavilónů, generální opravu střechy, výměnu oken a následně vymalovat.

Vzhledem k tomu, že je školou spádovou (dojíždějí sem žáci z dalších 3 správních obcí) a je proto nutné stanovit začátek a konec vyučování podle jízdnic řádů, začíná vyučování v 7:45 hod. Následující přestávky nejsou kráceny.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk v 1. - 9. ročníku základní školy

Výuka českého jazyka byla sledována ve všech ročnících při 11 vyučovacích hodinách ve třídách, kde výuka probíhá jen podle učebního programu Základní škola. Zároveň byla sledována výuka českého jazyka podle tohoto programu i ve dvou třídách, kde se někteří žáci připravují podle učebního plánu zvláštní školy. K rozhodnutí sledovat výuku českého jazyka v takové šíři vedla ČŠI skutečnost, že školu navštěvuje značné množství žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a je u nich nižší jazykové citění a řečová kultura.

Kontrola rozvrhů, třídní dokumentace, prací žáků a jejich žákovských knížek ukázala, že učební plány jsou plněny, stejně jako jsou plněny osnovy předmětu. Při vyučování není opomenuta žádná ze složek předmětu (mluvnické hodiny, hodiny literatury a slohu). Příprava vyučujících na hodiny byla svědomitá a velmi dobrá.

Podmínky v personálním zajištění výuky jsou průměrné, neboť předmět vyučují 4 učitelky s plnou odbornou i pedagogickou způsobilostí (dále jen OPZ), ale také 7 dalších, které podmínky OPZ nesplňují. Tento personální nedostatek nebyl především na 1. stupni výrazněji patrný. Vyučující využívají dostupný materiál a značné množství názorných pomůcek různého typu, profesionálně zhotovené i vlastní výroby, neodmyslitelné jsou výborně připravené tabule pro výklad nové látky i pro procvičování, žáci mají přístup k tabulkám a paradigmátům. Škola má k dispozici i další audiovizuální pomůcky, ty však nebyly při výuce používány.

Psychohygienické podmínky jsou ve škole velmi dobré. Výuka probíhá v útulném prostředí vhodně upravených tříd, kde je dostatek prostoru pro pestrou práci žáků včetně skupinového

vyučování, učitelky 1. stupně nezapomínají na vřazování oddechových činností (motivovaná cvičení, hry, písničky s doprovodem, hry na tělo apod.) a vhodně kombinují přímou a nepřímou práci s žáky. Tempo práce je přiměřené věku žáků i jejich intelektuálním možностям.

Promyšlená příprava na vyučování se projevila ve velmi dobře zvolených formách a metodách práce. Ty byly pestré a sledovaly především efektivitu vyučovacího procesu, i když zkrátka nepřicházelo ani výchovné využívání látky tím, že žáci často uváděli příklady z praktického života. Běžně se využívaly mezipředmětové vztahy. Vyučující dbají na odborně správný výklad i na metodicky nejvhodnější postupy při upevňování učiva. Žákům byl dopřáván dostatek času na promyšlení operací a odpovědí, v hodinách proto absentovaly soutěže na časově omezené odpovědi. U vědomí sociálního složení třídy snažily se učitelky objasňovat setrvale používané pojmy, rozšiřovat slovní zásobu žáků a poskytovaly jim jistotu, že nebudou trestáni za chybu. Chyba byla opravována se zdůvodněním. Pozitivním rysem je péče o písemné projevy žáků, jejich pravidelnost a úprava školních i domácích úkolů. Učitelé mají rezervy ve vytváření různých forem spolupráce skupinové i ve dvojicích žáků při řešení úkolů. Prospělo by i narušení stereotypu struktury hodin mluvnice na 2. stupni.

Motivace a hodnocení v průběhu sledovaných hodin měly na 1. stupni vynikající úroveň, také na 2. stupni byly velmi dobré. V úvodu hodin nikdy nechybělo seznámení žáků se zamýšleným cílem hodiny a v závěru hodin shrnutí nové látky. Pochvaly za výkony žáků byly časté a měly povzbuzující charakter. Klasifikace za výkony žáků měla zřetelně humánní charakter, žáci nebyli „nachytávání“ při nepřiměřených úkolech, měli šanci prokázat své vědomosti a získat dobré ocenění známkou. Klasifikace je založena na hodnocení normativním a sumativním s cílem získat dostatečné množství známek pro hodnocení oficiální.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky měla vynikající úroveň. O obohacování slovní zásoby žáků byla zmínka již v předchozích řádcích, žáci dostávali možnost uplatnit vlastní názor a zároveň dostávali prostor pro sdělování vlastních problémů a to především na 1. stupni. Při hodinách literárního čtení se žáci učili i naslouchání druhému. Žáky starší bylo třeba k vzájemné komunikaci povzbuzovat, měli obavu z reakce spolužáků. Všechny učitelky prokazují vstřícný vztah k žákům.

Vzhledem k výše zmíněným poznatkům z plánování a přípravy na vyučování, k materiálnímu zabezpečení práce na 1. stupni, k používaným formám a metodám práce i vzhledem k motivaci žáků a pracovní atmosféře ve třídách hodnotí ČŠI výuku českého jazyka ve škole jako velmi dobrou.

Dějepis

ČŠI sledovala výuku dějepisu u obou učitelek, které předmět vyučují.

Dějepisné učivo je vhodně rozvrženo do čtyřletého cyklu a vyučující v 9. ročníku zbývá dostatek času na probrání posledního tematického celku, který je nezbytný pro vytváření občanských postojů. Kontrolou letošních třídních knih i této dokumentace z uplynulých let bylo zjištěno, že učební plány jsou trvale plněny a plněny jsou i osnovy zvoleného učebního programu. Příprava na vyučování byla pečlivá, byla však limitována řadou dalších faktorů.

Na škole není pro výuku dějepisu žádný odborně a současně pedagogicky způsobilý vyučující. Jedna z vyučujících je pedagogicky způsobilou učitelkou, další je nekvalifikovaná. Tento nedostatek se při výuce projevilo, nebyl však takového charakteru, aby výuku ovlivnil výrazně negativně. Materiální podmínky umožňují používat především mapy, nástěnné obrazy i populárně vědecké publikace, méně již moderní výukovou techniku (zpětný projektor, video, zvukové nahrávky apod.). Vyučující používají i učební pomůcky vlastní

výroby (kartičky s pojmy). Materiální nedostatky jsou spojeny s nedostatkem financí, jak bylo popsáno výše, zřizovatel musel investovat nemalé částky na havarijní potíže, do kterých se škola dostala.

S tím souvisí i zastarávající školní nábytek. Učebny jsou světlé, čisté, dobře temperované, nižší počet žáků tak v nich má dobré psychohygienické podmínky pro práci. Struktura hodin umožňovala nestresující průběh vyučování, na žácích nebyla patrná únava a vyčerpání, i když v hodinách zřetelně chyběly odlehčující prvky.

Zvolené formy a metody práce byly závislé na pedagogické zběhlosti učitelek. Všechny hodiny měly standardní průběh (po opakování starší i novější látky následoval výklad nového učiva se zápisem do sešitů a potom závěrečné shrnutí). Zkušenější vyučující neopomíjela významnou úlohu živého slova učitele. Všechny vyučující trvaly na přesném vyjadřování, na správném používání a osvětlování nových historických pojmů. Opíraly se při tom o texty v učebnicích a učily žáky vyhledávat potřebné informace. Zápisy do sešitů nekopírují text v učebnicích, umožňují žákům stručnou orientaci v probírané látce při domácí přípravě a případnou práci s osnovou při ústním opakování. Za pozornost stojí, že se výrazně zlepšila úroveň žakovských sešitů. Na tento někdejší nedostatek upozornila předchozí inspekce. V hodinách bylo patrné, že učitelky respektují věkové odlišnosti žáků. Pro opakující se strukturu všech hodin, pro absenci prvků překvapení se však zdál jejich průběh poněkud jednotvárným. V hodinách chybělo výraznější aktivní učení žáků a převažovalo zde transmisivní předávání poznatků při dominantním postavení vyučujících. Pro získávání dalších pedagogických zkušeností by prospělo využívat vzájemných hospitací.

Velmi dobrou úroveň měla pokaždé úvodní informace a motivace. Žáci se vždy dozvěděli cíl hodiny a postupné kroky, které budou muset učinit. V průběhu hodiny byli žáci hodnoceni převážně pochvalami a povzbuzováním k další práci. Kontrolou žakovských knížek bylo zjištěno, že frekvence známek v dějepisu je dostačující a že jejich používání je především normativní. Formativní hodnocení zcela chybělo a vzhledem ke složení tříd je jeho absence na závadu.

Výuka probíhala ve velmi vstřícné atmosféře. Učitelky respektovaly věkové a sociální zvláštnosti žáků a pracovaly s vědomím, že řada žáků má výrazné komunikativní nedostatky. Popřávaly žákům dostatek času na odpovědi i na tvorbu ucelených vět a jindy vhodně tolerovaly jednoslovné a kusé odpovědi, stejně tak tolerovaly nepřesnou výslovnost některých pojmů, taktně však pojem správně a zřetelně znovu samy zopakovaly.

Česká školní inspekce hodnotí plánování práce v hodinách dějepisu, stejně jako motivaci žáků k práci a atmosféru hodin, interakci mezi učiteli a žáky jako velmi dobré. Materiální vybavení a používané formy práce jako průměrné, personální podmínky jako pouze vyhovující. Celkově hodnotí výuku dějepisu jako průměrnou.

Přírodovědné předměty na II. stupni ZŠ

ČŠI sledovala kvalitu vzdělávání v matematice, chemii, přírodopisu a zeměpisu.

Kvalita plánování výuky se odvíjí od délky praxe jednotlivých vyučujících. Velmi dobrá je v matematice, kde jsou promyšleně řazeny jednotlivé tematické celky, vyvážené je střídání hodin aritmetiky, algebry a geometrie. Bezproblémové je i plánování výuky v chemii, přípravě hodin zde napomáhá i jejich dobré zařazení do rozvrhu učitele, který má před hodinou časový prostor pro přípravu pokusů, videoukázek apod. Hlavní tíhu výuky zeměpisu a přírodopisu nesou vyučující, kteří v tomto školním roce učit začínají, z toho jedna vyučující nastoupila na školu až v lednu t. r. Zde plánování výuky vychází z převzatých tematických plánů a používaných učebnic, které vždy neodpovídají deklarovanému

vzdělávacímu programu (např. starší učebnice vydané kolem roku 1991). Učivo zeměpisu pro 6. - 9. ročník je dobráno již v 1. pololetí 9. ročníku. Zhruba měsíční skluz oproti plánu byl zaznamenán v zeměpisu v 6. ročníku. Při kontrole plnění osnov u žáků 9. ročníku, provedené dle třídních knih i za předchozí tři roky jejich školní docházky, bylo zjištěno neprobrání tematického celku Savci, plánovaného do 8. ročníku. Toto zjištění bylo projednáno s ředitelkou školy, která byla upozorněna na nutnost zařadit ještě zmiňovaný celek do výuky v 9. ročníku. V ostatních předmětech nebyly zjištěny zásadní nedostatky, které by ohrožovaly splnění osnov. Velmi dobrou pozornost věnují učitelé průběžnému zařazování laboratorních cvičení v chemii a přírodopisu a kapitol z praktického zeměpisu. V 7. ročníku je vyučován volitelný předmět seminář a praktikum ze zeměpisu. Bezprostřední příprava učitelů na výuku vychází většinou z pečlivých písemných příprav, dobrou pozornost věnují přípravě názorných materiálů, pokusů apod.

Sledované předměty vyučuje celkem 5 učitelů, z nichž žádný nesplňuje podmínky OPZ pro výuku na základní škole. Průměrná délka jejich praxe na ZŠ je 3,4 roku.

Velmi dobře vybavené odborné kabinety vytvářejí učitelům solidní materiální zázemí pro jejich práci. Učitelé využívají i vlastní připravené materiály, odborné časopisy a další literaturu. Na velmi dobré úrovni je školní videotéka, efektivně využívaná zejména v chemii. Její efektivnější využití v průběhu hodin i v dalších předmětech ztěžuje omezený přístup k videu, které je dostupné pouze v jedné místnosti. Učitel se tak v hodině jen zmíní, že probírané oblasti uvidí žáci později na videu, a následné promítání je většinou celohodinové, čímž se okamžitý efekt názornosti vytrácí. Zaznamenáno nebylo využití zpětného projektoru (ve třídách rovněž nejsou k dispozici), byť by při řadě činností znamenalo, zejména z časového hlediska, významné ulehčení práce učitele a umožnilo efektivnější využití vyučovací doby. Zlepšuje se vybavenost školy učebnicemi (např. v zeměpisu byly rozdány nové ucelené sady SPN pro 6. - 9. ročník, zpracované dle vzdělávacího programu ZŠ), učitelé však zatím preferují spíše práci s tituly staršími. Nevyhovující stav byl zjištěn v 6. ročníku v přírodopisu, kde žáci neměli učebnici odpovídající probírané látce vůbec.

Výuka chemie probíhá v odborné učebně, ostatní předměty se vyučují v prostorných kmenových třídách s velmi dobrými světelnými a teplotními podmínkami. Jsou vybaveny vesměs starším nábytkem. V učebně chemie neodpovídají malé židličky vzrůstu žáků 8. a 9. ročníku. Výzdoba tříd trochu zaostává za velmi pěkným prostředím vnějším (chodby vyzdobené pracemi žáků, květiny apod.).

Vlastní průběh výuky značně ovlivňují sociodemografické podmínky. Jsou zde žáci ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, žáci opakující ročník (v některých třídách tvořící až 50 % počtu žáků ve třídě), žáci s poruchami učení a chování, integrovaní žáci a to vše klade zvýšené nároky na práci učitelů v hodinách.

Učivo je žákům po odborné stránce předkládáno věcně správně. Ve výuce převažují frontální vyučovací metody doplňované individuální prací s žáky. Dobrá pozornost aktivnímu vyučování je věnována v matematice (manipulace s názornými materiály, řešení praktických úloh), kde těžiště práce v hodině je na žákovi. V ostatních předmětech byl prostor pro činnosti žáků omezený, těžiště práce v hodině nesl většinou učitel. Časté střídání frontálních činností ve spojení s vhodnou motivací vede k úspěšnému dosahování cílů i v zeměpisu, méně se již tradičními frontálními způsoby práce dařilo aktivizovat žáky v chemii. Organizace práce v přírodopisu, založená především na precizním výkladu a zápisu do sešitů či řízeném rozhovoru s dominující rolí učitele, dokládá dosavadní absenci pedagogické praxe.

Velmi dobrou pozornost věnují učitelé motivování žáků. Opomíjena není zejména vstupní motivace, učitelé připravují pro žáky křížovky, osmisměrky, samostatné práce s oceněním pro úspěšné žáky. Dobře je využíváno názorných materiálů, velmi dobrá pozornost je věnována demonstračním pokusům v chemii. Zde ČŠI pozitivně hodnotí i snahu prezentovat

pro žáky méně záživné učivo na příkladech z běžného života, využívání znalostí místních podmínek a neopomíjení ekologických prvků. Ve všech předmětech mají žáci dostatek známek. Pokud byli žáci zkoušeni, odpovídalo jejich hodnocení předvedeným výkonům. Menší počet žáků ve třídách umožňuje vyučujícím, že často poskytují individuální pomoc při řešení úkolu, či korekci žakových chyb. V hodinách se nešetří pochvalami a pozitivním povzbuzováním. Jako se v žakovských knížkách objevují poznámky za zapominání pomůcek, lze u téhož žáka nalézt i pochvalu v den, kdy se na vyučování připravil. Průběžnou pozornost věnují učitelé žakovským sešitům, jejich velmi dobrá úroveň byla zaznamenána v zeměpisu a přírodopisu.

Výuka probíhá v nestresové atmosféře, učitelům nechybí empatie, vcítění se do problémů žáků. S nadhledem dokážou řešit projevy nekázně a nespolupracujícího chování. Verbální komunikace učitelů je na velmi dobré úrovni, pozornost věnují i úrovni vyjadřování žáků.

Plánování a přípravu výuky hodnotí ČŠI jako průměrné. Z hlediska požadavku OPZ jsou nevyhovující personální podmínky. Materiální zázemí a efektivitu jeho využívání, jakož i psychohygienické podmínky pro výuku, hodnotí ČŠI jako průměrné. Stejně tak jsou celkově hodnoceny používané formy a metody práce v hodinách. Jako velmi dobrou hodnotí ČŠI pozornost, kterou věnují učitelé motivování a hodnocení žáků i vztahům a komunikaci v hodinách.

Kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnotí ČŠI celkově jako průměrnou.

Vzdělávání žáků ve speciální třídě a integrace MP žáků v běžných třídách prvního stupně

Plánování a příprava výuky ve speciální třídě a v běžných třídách prvního stupně, kde se experimentálně vzdělávají žáci s mentálním postižením (dále jen MP), je na velmi dobré úrovni. Vedení školy zareagovalo zejména na sociodemografické a sociokulturní podmínky, v nichž se škola nachází, a vytvořilo podmínky pro vzdělávání žáků s MP v běžných podmínkách základní školy.

Plánování a příprava výuky vychází ze schválených učebních dokumentů pro speciální školy. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schváleným učebním plánům, členění učiva koresponduje s učebními osnovami, které jsou průběžně plněny.

Výuku zajišťují učitelky bez požadovaného vzdělání. Odborná a pedagogická nezpůsobilost se projevovala ve sledovaných předmětech v oblasti metodické, ale i v časové stavbě hodin. Ve třídách, kde se společně vzdělávají žáci s MP a běžné populace, jsou výukové prostory na velmi dobré úrovni, učebny jsou prostorné, po estetické stránce velmi hezké, útulné. Výzdobu tvoří výukový obrazový a další materiál a žakovské práce. V samostatné speciální třídě jsou psychohygienické podmínky velmi ztížené a to zejména z prostorových důvodů. V této třídě se společně vzdělává celkem 13 žáků s rozličným MP ve čtyřech skupinách (ředitelka školy předložila výjimku z počtu žáků). Pečlivost a snaha vyučující se odráží v estetické úpravě třídy. Bezprostřední příprava učitelky je velmi zodpovědná, ale průběh vzdělávání není adekvátní její přípravě. Základním nedostatkem je odborná a pedagogická nezpůsobilost vyučující, která nemá potřebné znalosti v oblasti speciální pedagogiky a musí zvládat i velmi náročnou práci ve třídě se čtyřmi odděleními. Struktura sledovaných hodin vycházela z práce v odděleních dle ročníků a MP žáků, kdy byly upřednostňovány písemné a další samostatné práce žáků. Tento styl práce je ve třídě zažitý, žáci bez potíží reagovali na jasné a srozumitelné pokyny vyučující. Ve sledovaných hodinách absentovalo využití rozmanitých vyučovacích metod. Výuka nebyla vzhledem k počtu žáků a práci v odděleních efektivní. Z časových důvodů se nemohli ani uplatnit všichni žáci, neboť se vyučující snažila rovnoměrně rozdělit vyučovací čas mezi všechna oddělení. Kromě učebnic a dobře připravené tabule nebylo ve výuce účelně využíváno dalších zdrojů informací. Souběžně s vyučující

působili ve třídě i pomocní asistenti, individuálně (na pokyn učitelky) pracovali s žáky, kteří se vzdělávají podle vzdělávacího programu pomocné školy. Učivo bylo interpretováno vždy věcně správně. V běžných třídách, kde se společně vzdělávají žáci většinové populace a experimentálně žáci s MP, se daří integrace. Vyučující poskytují MP žákům především individuální pomoc, žáci mají časový prostor, pracují vlastním tempem a jsou pozitivně motivováni verbálně i neverbálně. Při vzdělávání využívají kromě učebnic a pracovních sešitů i nakopírovaný a kompenzační materiál. V těchto třídách jsou přítomni asistenti, kteří pracují dle pokynů učitelky se skupinkou MP žáků. Práce je efektivní a přináší žákům pocit uspokojení a radosti z učení.

Vzhledem k časovému stresu nebylo v potřebné míře ve speciální třídě využíváno vstupní ani průběžné motivace, neboť snahou učitelky bylo předat žákům co nejvíce nových vzdělávacích informací. Jen ojediněle se zde uplatňovaly mezipředmětové vztahy. Při opakování zažitého učiva byli žáci za dobré výkony motivováni pochvalou a hodnocení vyučující bylo vždy objektivní a zdůvodněné. V závěru jen některých sledovaných hodin bylo prováděno celkové shrnutí a zhodnocení. Žáci nebyli vedeni k sebehodnocení. Motivace a hodnocení je na průměrné úrovni.

Komunikativní schopnosti žáků jsou rozvíjeny v rámci možnosti organizace vyučovací hodiny. Pokud jsou žáci vyvoláni, jsou učitelkou vedeni ke kultivaci slovního projevu, zároveň je připouštěna různost názorů. Vyučující ve speciální třídě však nemá prostor pro diskusi s žáky. Výraznější projevy nežádoucího chování žáků se během sledovaných hodin nevyskytovaly. Většina žáků projevovala pozitivní vztah k výuce. Interakce a komunikace jsou na průměrné úrovni.

Na základě výše uvedených poznatků ČŠI konstatuje, že experimentální vzdělávání žáků s MP v běžných třídách základní školy má díky organizaci práce a používaným formám i metodám celkově velmi dobrou úroveň, vzdělávání žáků v samostatné speciální třídě je pouze vyhovující a to zejména z důvodů nevyhovujících personálních a psychohygienických podmínek. Vzdělávání žáků speciální třídy ve čtyřech odděleních je neefektivní, neboť organizace, formy a metody práce neumožňují věnovat žákům požadovanou péči ve vzdělávacím procesu.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Česká školní inspekce vzhledem ke zjištěním v hodinách českého jazyka, přírodovědných předmětů, dějepisu a při výuce ve speciální třídě a ve třídách s integrovanými mentálně postiženými žáky v běžných třídách prvního stupně hodnotí sledovanou výuku celkově jako průměrnou.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka po svém nástupu v roce 1998 vytvořila dlouhodobou koncepci školy do roku 2004 a podle této koncepce je hlavní důraz kladen na zlepšování personálního složení učitelského sboru, na zlepšování materiálního vybavení školy za pomoci obce (především při vybavování školy výpočetní technikou) a na rozvíjení mimoškolních činností žáků. Roční plánování vychází z analýzy předešlého školního roku a stanovuje hlavní úkoly, z nichž pro letošek to je zlepšování kázně žáků, sjednocování působení školy a rodiny a zlepšování výchovně vzdělávací činnosti v oblastech, ve kterých v uplynulém školním roce byly školní výsledky

nejslabší. K tomu slouží plán řízení rozpracovaný do měsíců, plán personálního rozvoje pracovníků školy, roční plán práce a řád školy, které byly schváleny 3. 9. 2001 na pedagogické poradě. Koncepční záměry byly přijaty jak zřizovatelem, s nímž má škola velmi dobré kontakty, tak občanským sdružením Lačo Drom (Dobrá cesta), což je sdružení, které se stará v obci o Romy a velmi dobře spolupracuje se školou při řešení záškoláctví a při zajišťování kontaktů školy s rodiči problémových žáků. V posledních letech se může vedení školy při plánování práce opírat o spolupráci s pedagogickými pracovníky, kteří nabízejí spolupráci především v mimoškolní činnosti.

Vzhledem k tomu, že mentálně postižení žáci by museli dojíždět do vzdáleného Mostu, nabídlo vedení školy experimentální vzdělávání takových žáků v běžné třídě podle vzdělávacího programu zvláštní školy a od září 2001 zřídilo i speciální třídu, v níž jsou zařazeni žáci ZvŠ a PŠ. I když škola nežádá finanční zvýhodnění na žáky s diagnostikovanými poruchami učení, mají všichni tito žáci vypracované individuální vzdělávací plány, škola úzce spolupracuje s SPC Litvínov, jejíž pracovníci pravidelně na školu zajíždějí a konzultují s vyučujícími vzniklé výchovné a vzdělávací problémy.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou vymezeny v provozním řádu (poslední byl zpracován k 1. listopadu 2001). Z řádu školy je zřejmé, že jsou stanoveny režimy práce pro pedagogy, žáky, že vedení školy stanovilo povinnosti zástupkyni ředitelky (řídí organizaci školního roku a operativně zajišťuje vzniklé problémy), která se podílí i na vnitřní kontrole pedagogické práce.

Vzhledem k velikosti školy je organizační struktura řízení účinná. Vedení školy vytvořilo 6 poradních orgánů, které mohou vstupovat do plánování školního roku a aktivně se podílet na životě školy. Škola má zpracovaný komunikační a informační systém, který umožňuje, aby všechny důležité informace se dozvěděli pracovníci, žáci i rodiče včas. Pro rodiče jsou zavedena konzultační odpoledne (4krát do roka tzv. dny otevřených dveří, jichž se mohou zúčastňovat vedle rodičů i žáci) a rodiče mohou po dohodě s vyučujícími školu navštívit. Pro tento účel je zařízena návštěvní místnost s návštěvní knihou a se záznamníkem řešených problémů.

Škola má zřízenou vlastní vývěsku v obci a akcemi dětí (Dětský den, Maškarní rej, vánoční a velikonoční výstavky) spolu s informační brožurou školy se prezentuje na veřejnosti. Nezanedbatelnou roli zde sehrává několik preventivních programů (*Kdo si hraje, nezlobí* pro žáky a *Jak vypadají* pro žáky i rodiče). Rozvoj multikulturního prostředí škola podporuje akcí *Škola pro všechny* a do nalezení jiných prostor v obci poskytovala škola třídu pro předškolní výchovu romských dětí *Pastelka*.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka zajišťuje řízení školy systémem pravidelných provozních porad, při nichž se řeší operativní záležitosti, a 6krát do roka se schází pedagogická rada, jejíž program je plánován na celý rok. Každý pracovník má vypracovanou náplň práce. Největším problémem je zajištění odborně a pedagogicky způsobilého učitelského sboru. I když obec nabízí učitelské byty a vedení školy usiluje o získání nových pracovníků, je tato snaha zatím marná. Nedaří se ani získávat vzdělání dálkovým studiem, neboť i když 4 pracovnice splnily podmínky přijímacích zkoušek na PF, nebyly ke studiu přijaty. Proto vedení školy podporuje 5 pedagogů 1. stupně, kteří studují dlouhodobý kurz pedagogického minima, a další, kteří studují kurzy výpočetní techniky. Učitelky absolvovaly kurzy pro dyslektické asistenty. Pro nekvalifikované vyučující je zaveden systém uvádějících učitelů a vedení školy novým pracovníkům věnuje zvýšenou kontrolní pozornost. Na škole vyučuje i dcera ředitelky školy

a je přímo kontrolována zástupkyní ředitelky (k tomuto kroku přistoupilo vedení školy po dohodě s někdejší školským úřadem vzhledem k nedostatku pedagogů). Proti tomuto řešení personálních problémů se nevyskytly z řad rodičovské veřejnosti žádné námitky.

I když škola není právním subjektem, má zpracovaný vnitřní platový předpis, včetně stanovených kritérií pro přiznání odměn a osobních příplatků. Hodnocení pracovníků probíhá 2krát ročně.

Kontrolní mechanismy

Kontrola školy jejím vedením je prováděna podle veřejných i neveřejných plánů kontrol. Tyto plány jsou velmi konkrétní, u jednotlivých učitelů stanovují cíle hospitačních sledování i dalších kontrolních činností, z kontrol jsou vedeny zápisy se závěry a podpisy kontrolovaných osob, z každé kontroly je prováděna analýza zjištění a jsou stanovovány nápravné kroky. Většina cílů prováděných kontrol směřuje k odstraňování nedostatků, které zjistila ČŠI při minulé návštěvě. Analýza je prováděna při poradách, ale především v samotných metodických sekcích.

Vedení školy využívá i analýzy výsledků kontrolních prací a dalších žakovských úkolů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od uplynulé inspekční návštěvy se podmínky vzdělávání zřetelně zkvalitnily. Vzhledem ke zjištění v oblasti plánování práce školy, při organizaci a vedení lidí a vzhledem ke kvalitám kontrolní činnosti hodnotí ČŠI podmínky vzdělávání ve škole jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Neinvestiční výdaje škola čerpala v oblasti mzdových prostředků (tj. prostředků na platy), v oblasti ostatních neinvestičních výdajů (tj. odvody na sociální a zdravotní pojištění, přiděl do FKSP, nákup učebnic a učebních pomůcek, cestovné) a dalších ostatních neinvestičních výdajů (tj. na výuku plavání žáků). Podle předložených dokladů ke kontrole lze konstatovat, že škola přidělené prostředky čerpala hospodárně a efektivně.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Mzdové prostředky, které byly škole stanoveny závaznými ukazateli, škola čerpala v průběhu roku 2001 rovnoměrně a nedošlo k jejich překročení. Kontrolou zařazení pracovníků školy do tarifních tříd a platových stupňů bylo zjištěno, že pracovníci jsou zařazeni v souladu s platnými právními normami. Přidělené finanční prostředky byly vyčerpány na 100 %.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Přidělené finanční prostředky na ostatní neinvestiční výdaje škola v kontrolovaném období použila na nákup učebnic a učebních pomůcek, ochranných pracovních prostředků, cestovného a na úhradu výuky plavání žáků. Podle předložených dokladů lze konstatovat, že finanční prostředky byly vynaloženy uvážlivě a hospodárně.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Škole byly v kontrolovaném období přiděleny účelově vázané finanční prostředky na další vzdělávání pracovníků. Tyto prostředky nebyly využity v plné výši, podle sdělení ředitelky školy byly tyto prostředky škole převedeny až v závěru roku 2001 a škola již neměla možnost je v plné výši použít. Nevyčerpaná část těchto prostředků byla škole převedena do roku 2002 a podle vyjádření ředitelky budou prostředky v roce 2001 vyčerpany na 100 %.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Předložená výroční zpráva ze dne 29. 6. 2001 byla zpracovaná ředitelkou školy za školní rok 2000/2001 v souladu s platnou právní normou. Zpráva obsahuje předepsané údaje a komentáře mimo rozbor hospodaření s přidělenými finančními prostředky, protože škola není právním subjektem a sama s prostředky ze státního rozpočtu nehospodará.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Na základě kontrolních zjištění v oblasti čerpání neinvestičních prostředků lze konstatovat, že škola finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vynaložila hospodárně a efektivně a jejich použití bylo se státním rozpočtem řádně zúčtováno.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní jídelna

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Školní jídelna je součástí základní školy a je rozdělena na část výrobní a odbytovou. Stravovací zařízení spadá do kategorie malokapacitních – maximální počet vyráběných jídel je 250. V současné době využívá možnost stravování pouze 55 žáků základní školy, pracovníce kuchyně připravují dále denní stravu pro 60 dětí z mateřské školy a do jídelny docházejí i 34 dospělí zaměstnanci místních škol. Hospodářská činnost není prováděna. Provoz zajišťují tři kuchařky a vedoucí s plnými úvazky.

Prostředí jídelny je útulné, linkový systém je zaveden, pedagogický dozor je dodržován dle rozpisu. Pitný režim zajišťují rodiče žáků, od akce „školní mléko“ škola pro nezáměr upustila.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

a) Dodržování stanovených výživových norem

Byly ověřeny výživové normy k propočtům spotřebního koše potravin. Kontrola byla provedena výpočtem podle výdejků potravin za měsíce listopad a prosinec 2001 – zpracováno na PC. Porovnáním normativů se skutečně vydanými potravinami nebyla procenta výživových dávek splněna u ryb a mléčných výrobků.

b) Dodržování technologických postupů při přípravě pokrmů a jejich uvádění do oběhu

Sledováním pracovních postupů bylo zjištěno, že technologické postupy při výrobě pokrmů jsou dodržovány. Teplota vydávané stravy byla ověřena bodovým teploměrem.

c) Správné stanovení finančních normativů na nákup potravin

Finanční normativ je v souladu s vyhláškou a pohybuje se nad dolní hranicí rozmezí finančního normativu.

d) Využití stanovených finančních normativů a tím i poplatků na nákup potravin

Byly porovnány normované náklady na potraviny s cenou skutečně vydaných surovin za měsíce listopad a prosinec 2001 – k 31. 12. 2001 byla vykázána minimální úspora. Limit zřizovatel školy neurčil.

Hygiena stravovacích služeb

Zaměstnanci mají platné zdravotní průkazy včetně hygienického minima. Zásady osobní hygieny jsou dodržovány podle platné legislativy v plném rozsahu.

Hodnocení správnosti, úplnosti a věrohodnosti vedení jednotné evidence ve školní jídelně

Záznamy stravovaných osob a poplatků, skladní evidence a rekapitulace hospodaření jsou zpracovávány na PC. Nedostatky shledány nebyly.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zařazovací listina vydaná pod čj. 102/990 ŠÚ Most dne 30. 11. 1999
- Zřizovací listina vydaná dne 22. 5. 2000 Obecním úřadem Bečov
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže k 15. 10. 2001
- Provozní řád ŠJ ze dne 28. 6. 2001
- Dohoda o hmotné odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování (VŠJ) z 1. 12. 1999
- Výdejky potravin – listopad a prosinec 2001
- Spotřební koš – listopad a prosinec 2001
- Jídelní lístky – listopad a prosinec 2001
- Stanovení výše finančních normativů a poplatků ze dne 3. 8. 2000
- Záznamy stravovaných osob a poplatků – listopad a prosinec 2001
- Skladní evidence pro rok 2001
- Rekapitulace hospodaření – listopad a prosinec 2001
- Zdravotní průkazy pracovníků školní jídelny
- Plán pedagogických dozorů ve ŠJ ze dne 3. 9. 2001
- Rozpočet na rok 2001 včetně poslední úpravy
- Personální agenda pracovníků školy
- Mzdové inventury za jednotlivé měsíce roku 2001
- Účetní doklad za nákup ochranných pomůcek
- Smlouva na výuku plavání

ZÁVĚR

Základní škola Bečov je škola plnící své poslání pro obyvatele obce, která ji zřídila, i pro tři další obce jako škola spádová.

V uplynulých letech jí poskytl zřizovatel vysoké investiční náklady na nutné betonové injektáže poškozených pavilonů, na opravu střech a výměnu oken. Nedostatek dalších financí se projevuje v zastarávajícím vnitřním vybavení tříd i v potřebě modernizovat řadu učebních pomůcek. Psychohygienické podmínky jsou nyní na škole pro výchovně vzdělávací proces příznivé. Zřizovatel i v době inspekční návštěvy operativně spolupracoval s vedením školy.

Největší problémy se dlouhodobě vyskytují v personálním obsazení školy, kde chybějí odborně a pedagogicky způsobilí pracovníci. Zatím se nepodařilo tuto situaci změnit. Škola má nyní věkově příznivě strukturovaný sbor, jehož členové mají zájem o dálkové studium, avšak i po úspěšně složených přijímacích zkouškách nepřijaly fakulty přihlášené zájemce k dálkovému studiu. Vyučující proto zatím využívají možnosti studovat alespoň pedagogické minimum organizované Pedagogickým centrem Ústí nad Labem.

Od poslední inspekční návštěvy se výrazně pozitivně změnila řídicí práce vedení školy. Řízení je operativní a veškeré jeho úsilí směřuje ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. To se projevilo i tím, že se s výjimkou zmíněného personálního obsazení školy podařilo důslednou kontrolní a řídicí činností odstranit nedostatky, které byly zjištěny při minulé inspekční návštěvě (viz inspekční zprávu 061-81/98-2005).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Mgr. Vladimír Bečvář
Členové týmu	Mgr. Erika Bednárová	Mgr. Erika Bednárová
	Mgr. Radek Dlouhý	Mgr. Radek Dlouhý
Další zaměstnanci ČŠI	Marie Čapková a Marie Visingerová	

V Chomutově dne 6. února 2002

Přílohy 0

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2002-02-21

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Milada Baurová

Mgr. Milada Baurová v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Ústí n/L, OŠMT	2002-03-22	061-60/2002-2005
Obecní úřad Bečov	2002-03-07	061-61/2002-2005
Rada školy	Nebyla zřízena.	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány